

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ В КОНТЕКСТЕ СОВРЕМЕННЫХ ТРЕБОВАНИЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Статья раскрывает тезис о том, что профессиональная готовность будущих учителей является сложным структурным образованием. Автор освещает видение учеными структуры готовности будущих учителей начальных классов к педагогической деятельности. В статье раскрыто содержание мотивационного, содержательного, процессуального и коммуникативного компонентов готовности. Автор приходит к выводу, что все компоненты готовности связаны между собой, изменения в одном из них влияют на изменения в другом. Высокий уровень реализации вышеуказанных компонентов и их взаимодействие отображают внутренние признаки сложившейся профессиональной готовности педагога.

Ключевые слова: учитель начальных классов, подготовка будущих учителей, готовность к педагогической деятельности, профессиональная готовность, структура готовности, компоненты готовности.

I. Mozul

THE STRUCTURE OF INTENDING ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS READINESS IN THE CONTEXT OF MODERN REQUIREMENTS OF PROFESSIONAL EDUCATION

The article deals with the idea that intending teachers' professional readiness is a complex structural formation. The author highlights the approaches of scientists on the structure of intending primary school teachers to educational activities. The article deals with availability components content, characterizes motivation, semantic, procedural, communicative components of readiness. The author concludes that all readiness components are connected; a change in one of them affects changes in another. Sustainable mix and high level of implementing the above-mentioned features of internal components creates teacher's professional readiness.

Keywords: primary school teacher, intending teachers training, readiness for pedagogical activity, professional readiness, structure of readiness, components of readiness.

УДК 37.035.6- 057.875:796.011.3

А. В. Леоненко

ОПТИМІЗАЦІЯ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті висвітлено сучасні напрями оптимізації патріотичного виховання учнів, зокрема: важливість військово-патріотичного виховання, виховання патріотизму на традиціях українського козацтва, військово-патріотична робота засобами хортингу, участь молоді в розбудові сучасної незалежної України, виховання національно свідомого громадянина-патріота. Автором наведено визначення понять «патріотизм» та «патріотичне виховання». Проаналізовано нормативно-правові акти та навчально-методичну документацію, що активізують необхідність перегляду змісту патріотичного виховання молодого покоління. Визначено основні підходи до визначення ролі школи та держави у вихованні сучасної молоді.

Ключові слова: патріотизм, патріотичне виховання, військово-патріотичне виховання, традиції українського козацтва, хортинг, національна свідомість.

Постановка проблеми, її зв'язок з важливими завданнями. На сучасному етапі розвитку української держави важливо говорити про патріотичне виховання молодого покоління, оскільки від громадянської, патріотичної позиції та вихованості молоді, її соціально-політичної активності, духовно-моральних орієнтацій значною мірою залежить доля суспільства. З огляду на події, що відбуваються нині в Україні, надзвичайно актуальним є

питання оптимізації патріотичного виховання молодого покоління. Це завдання реалізується в наш час на державному рівні, зокрема і в освітній галузі. Ведеться активний пошук нових форм, методів та засобів виховного впливу на особистість з метою формування відповідального громадянина та патріота держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій літературі знаходимо низку наукових досліджень, де розглянуто такі аспекти досліджуваної проблеми: військово-патріотичне виховання учнівської (О. Гончаренко, 2009; М. Зубалій, 2014; Р. Проць, 2014; В. Корицький, 2015) та студентської (А. Тарасенко, 2013; С. Кучинський, 2015) молоді, місце патріотичного виховання в державотворенні сучасної незалежної України (С. Василенко, 2015), використання сучасних технологій у патріотичному вихованні учнів та студентів (Ю. Зоря, 2015), вивчення досвіду армій провідних країн світу щодо патріотичного виховання особового складу (В. Стадник, 2013), проблеми патріотичного виховання сучасної молоді (А. Ключ, 2012; О. Мельнікова, 2012; Л. Савченко, 2014). Значної популярності нині набуває хортинг як метод фізичного оздоровлення та патріотичного виховання дітей (К. Дмитренко, Г. Коломоєць, О. Савчук, 2014) та молоді (В. Зелений, Л. Пустолякова, 2014), сучасні аспекти патріотичного виховання в контексті військово-педагогічного процесу (Л. Кривець, І. Романюк, 2013) та ін.

Надзвичайну цінність складають наукові дослідження, в яких схарактеризовано питання формування готовності учнівської молоді до захисту Вітчизни (Б. Мисак, 2010) та служби в Збройних силах України (В. Івашковський, 2012), формування національної самосвідомості учнівської та студентської молоді (В. Борисов, 2006), патріотично-військове виховання студентської молоді (В. Дроговоз, 2010) та ін.

Видатні українські педагоги теж розглядали проблеми патріотичного виховання молодого покоління: Г. Ващенко («Виховання волі і характеру», «Виховний ідеал», «Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру»), В. Сухомлинський («Методика виховання колективу», «Народження громадянина», «Як виховати справжню людину»). На сьогодні в педагогічній науці цінною є праця Ю. Руденка «Основи сучасного українського виховання», у якій представлені основні підходи до сучасного виховання молодого покоління на засадах народної та національної педагогіки.

Мета статті полягає у визначенні основних напрямів оптимізації патріотичного виховання молоді на сучасному етапі розвитку української держави.

Виклад основного матеріалу. Сучасні процеси становлення української нації підсилюють актуальність проблеми, що розглядається. Тож важливо розглянути основні підходи до визначення ключових понять наукового дослідження.

На основі сучасних наукових досліджень (І. Букіна, Н. Волкова, С. Гончаренко, А. Кузьмінський, З. Курлянд, А. Мельниченко, Н. Мосейчук, В. Петрушенко, І. Підласий, М. Фіцула, В. Шапар, Н. Яременко та ін.) дефініцію «виховання» розглядаємо як спеціально організований, цілеспрямований і керований вплив на особистість вихованця з метою його всебічного розвитку.

У сучасній науковій літературі існує низка визначень поняття «патріотизм». Так, О. Гончаренко зазначає, що патріотизм – це одна із найбільш значущих цінностей суспільства, в основі якої лежить вищий рівень розвитку всіх макрохарактеристик особистості, які детермінують її активно-діяльнісну соціально значущу самореалізацію в інтересах Батьківщини [1, с. 184]. Всебічний аналіз змісту поняття «патріотизм» дав нам змогу визначити, що його можна розглядати у вузькому значенні як національну гордість і любов до Вітчизни, готовність захищати її та у широкому – як духовно-моральну якість, світоглядну характеристику особистості, духовно-моральний принцип її життєдіяльності.

Вагомими для наукового пошуку вважаємо дослідження сучасного вченого В. Стадника [2], який патріотичне виховання визначає як систематичну і взаємоузгоджену діяльність органів державної влади, військового управління, закладів освіти, науки і культури, політичних партій і суспільних організацій, спрямована на формування у громадян високої патріотичної свідомості, почуття вірності своїй Вітчизні, готовності до виконання конституційного обов'язку захищати інтереси держави.

Таким чином, система патріотичного виховання молоді, на нашу думку, передбачає

формування в людини наукового світогляду, глибоких переконань і твердих морально-психологічних принципів. Патріотичне виховання передбачає всебічний розвиток особистості, якій були б притаманні якості громадянина – патріота Батьківщини, здатного успішно виконувати громадянські обов'язки в мирний і воєнний час.

Як зазначалося нами вище, важливим напрямом сучасного патріотичного виховання молоді є військово-патріотичне виховання, що полягає у «визнанні його пріоритетної ролі у формуванні патріотизму молоді людини» [1, с. 184]. Отже, на сучасному етапі розвитку українського суспільства важливість військово-патріотичного виховання полягає у формуванні престижності служби у Збройних силах України з метою забезпечення військової безпеки нашої держави.

Дослідники Л. Кринець та І. Романюк [3] військово-патріотичне виховання розглядають як процес цілеспрямованого, систематичного, організованого та планомірного впливу на свідомість і поведінку особового складу щодо формування патріотизму через виховання високих громадянських, моральних, психологічних, військово-професійних і фізичних якостей, необхідних для реалізації його інтелектуального та творчого потенціалу в інтересах всебічного розвитку суспільства і Збройних сил, забезпечення безумовної готовності до сумлінного виконання військового обов'язку та захисту Вітчизни.

За А. Афанасьєвим, військово-патріотичне виховання визначається як «цілеспрямований процес взаємодії військовослужбовців з військовими педагогами, що має суб'єкт-суб'єктний, взаємовиховний і взаєморозвивальний характер, спрямований на формування у воїнів патріотичної свідомості й самосвідомості, розвиток і вдосконалення патріотичних навичок, умінь і звичок, заохочення патріотичної поведінки та діяльності, система військово-патріотичної підготовки педагогів» [4, с. 5]. Як зазначає В. Олещук, військово-патріотичне виховання є передбаченою моделлю цілеспрямованих дій викладачів і студентів, які необхідно виконати в ході оптимально організованого навчально-виховного процесу з метою забезпечення високого рівня професіоналізму [5].

За О. Гончаренком [6], військово-патріотичне виховання передбачає формування мілітарної культури, заснованої на єдності загальнолюдських цінностей, національних військових традицій і цивільного, зокрема педагогічного, обґрунтування складових цієї культури: усвідомлення потреби у військовому захисті нації та життєвих інтересів України; переконання в необхідності постійної готовності до її захисту, почуття відповідальності за безпеку держави. Слушною в цьому контексті є думка В. Івашковського [7], який наголошує на тому, що основна спрямованість військово-патріотичного виховання – формування індивідуальних якостей особистості та патріотичних почуттів. Отже, дослідники наголошують на необхідності формування в особистості наукового світосприйняття, вивчення історії українського народу, рідного краю, країни в цілому, виховання любові до держави та гордості за неї, чіткого уявлення про внутрішню і зовнішню політику суверенної України за сучасних умов.

У наукових дослідженнях Б. Мисака [8] розглянуто поняття «формування військово-патріотичної готовності», яке дослідник трактує як результат цілеспрямованої взаємодії соціальних інституцій з метою формування в особистості мотивації до виконання військового обов'язку захисту Батьківщини в особливий період.

Науковець Р. Проць [9] звертає увагу на недостатню дієвість традиційних форм і засобів шкільного військово-патріотичного виховання та наводить низку власних пропозицій щодо підвищення рівня військово-патріотичної вихованості старшокласників у процесі вивчення предмета «Захист Вітчизни». Як наголошує науковець, практичними засобами військово-патріотичного виховання у загальноосвітній школі в процесі вивчення предмета «Захист Вітчизни» є:

- розкриття загального змісту та обґрунтування необхідності служби у військових формуваннях України;
- формування та розвиток у молоді відповідальності за захист Української держави;
- формування в учнів правової свідомості, особистих якостей, необхідних для служби та подальшої праці в суспільстві.

Таким чином, вважаємо, що діяльність загальноосвітніх навчальних закладів у напрямі

військово-патріотичного виховання школярів повинна бути спрямована на формування в молоді позитивної мотивації до виконання патріотичного обов'язку – захисту України.

Також важливими в контексті проблеми, що розглядається, вважаємо висновки В. Корицького [10] про те, що військово-патріотичне виховання повинно гармонійно поєднуватися із залученням учнів до найкращих досягнень світової цивілізації. Ефективність такого процесу залежить від послідовності проведення єдиної політики й скоординованості дій усіх соціальних інститутів, що сприятиме виробленню критичного мислення, прихильності до своєї національної спадщини та усвідомлення ролі й місця у світовому духовному розвитку, а шанування пошани традицій. Тільки глибока й усвідомлена любов до своєї Вітчизни спонукає людину з повагою ставитися до почуттів інших, бути чулим до трагедій народу.

У сучасній науковій літературі [11] виокремлюється поняття «військово-патріотична вихованість», що розглядається як система сформованих у особистості соціально-психологічних установок, які виражають її ставлення до суспільної вимоги – зі зброєю в руках захищати Батьківщину, готовність діяти, виходячи з національних інтересів.

Також важливим напрямом сучасного патріотичного виховання молоді є виховання патріотизму на традиціях українського козацтва. Науковці С. Мотика, Л. Олійник та В. Стасюк [12] зазначають, що на сьогодні важливими в контексті проблеми, що розглядається, є такі завдання: виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки та історичних святинь; утвердження у свідомості громадян об'єктивної оцінки ролі українського війська в українській історії, спадкоємності розвитку Збройних Сил у відстоюванні ідеалів свободи та державності України і її громадян від княжої доби, Гетьманського козацького війська, військ Української народної республіки, Січових стрільців, Української повстанської армії до новітніх часів незалежності; успадкування патріотичних, духовних та культурних надбань українського народу; самореалізації особистості в Україні; формування психологічної та фізичної готовності молоді до виконання громадянського і конституційного обов'язку; відродження та розвиток українського козацтва як важливої громадської сили військово-патріотичного виховання молоді та ін.

Ще одним важливим напрямом сучасного патріотичного виховання є український хортинг – національний вид спорту України, один із найпопулярніших і наймасовіших видів бойових мистецтв. Як зазначає дослідник В. Зелений [13], військово-патріотична робота засобами хортингу сприяє самовихованню, розвитку морально-вольових, психологічних та фізичних якостей, необхідних для військової служби і професійної діяльності; виконанню патріотичних завдань щодо вивчення історії хортингу й підготовки доповідей, повідомлень, виступів на урочистих зборах, змаганнях; вивченню архівних матеріалів і документів про минулі військові події на території України; психологічній та фізичній підготовці старшокласників до захисту Батьківщини тощо. Тому важливо, на нашу думку, проводити зустрічі школярів із учасниками антитерористичної операції на Сході України, організовувати виховні заходи патріотичного спрямування, проводити з учнями бесіди про феномен Майдану та значення Революції Гідності в умовах становлення та розвитку українського суспільства за участі волонтерів, організовувати заходи з допомоги учнів сім'ям загиблих Героїв України.

Важливим напрямом сучасного патріотичного виховання молоді є її участь у державотворенні сучасної незалежної України. Як слушно наголошує С. Василенко [14], необхідними ефективними кроками в удосконаленні системи патріотичного виховання треба вважати:

- розроблення ефективних програм патріотичного виховання на державному та регіональних рівнях;
- створення центрів патріотичного виховання, клубів, секцій, гуртків;
- розвиток кадетської освіти як базової основи в підготовці молоді до державної служби;
- покращення стану викладання в школах предмета «Захист Вітчизни», удосконалення навчально-матеріальної бази;
- створення системи підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів як надійного резерву захисників та патріотів своєї Батьківщини;

- активне залучення засобів масової інформації, сучасних інформаційних технологій, можливостей культури та мистецтва;
- підвищення іміджу Збройних сил України.

Важливим напрямом сучасного виховання молоді також є виховання національно свідомого громадянина-патріота. У «Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді» [15] зазначається, що важливо нині говорити про розбудову громадянського українського суспільства та його інтеграцію в європейське та світове співтовариство. Це передбачає виховання у кожного громадянина України ціннісного ставлення до себе та оточуючих, формування духовної культури, а також орієнтацію на відповідальність перед своєю нацією.

Ураховуючи важливість та актуальність патріотичного виховання молодого покоління та процеси реформування освітньої системи в означеному напрямі, на державному рівні прийняті нормативно-правові документи, що підтверджують необхідність патріотичного виховання молоді. Це такі документи: Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності», Указ Міністерства освіти і науки України «Про національно-патріотичне виховання в системі освіти», Листи «Про відзначення у 2015 році Дня захисника України», «Про методичні рекомендації з організації патріотичного виховання дітей та учнівської молоді», Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та Методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах», Методичні рекомендації до відзначення у загальноосвітніх навчальних закладах 25-ї річниці Революції на граніті та ін.

Основною метою освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти є розвиток фізичної культури особистості та готовності до дій в умовах надзвичайних ситуацій та захисту Вітчизни. Загальними змістовими лініями освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» у школі, крім здоров'я, фізичної культури, безпеки життєдіяльності, є також захист Вітчизни і цивільна оборона. Варто наголосити, що одним із основних завдань учителя в школі є сприяння оволодінню учнем такими видами компетентностей:

- громадянською, що визначається як здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;
- загальнокультурною – здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;
- соціальною – здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Указом Президента України від 23 серпня 2015 року № 497 «Про відзначення у 2015 році Дня захисника України» день 14 жовтня, свято Покрови Пресвятої Богородиці, став державним святом – Днем захисника України. Для виконання цього наказу Міністерство освіти і науки України рекомендувало передбачити організацію та проведення в навчальних закладах України: циклу бесід, лекцій, круглих столів, присвячених Дню захисника України, за участю ветеранів війни та військової служби, учасників бойових дій та антитерористичної операції в Донецькій і Луганській областях, учасників українського визвольного руху.

Також нещодавно Міністерством освіти і науки України були організовані та проведені Всеукраїнські молодіжні та дитячі акції «Напиши листа захиснику України», «Лист пораненому». Участь у таких заходах сприяє вихованню в підростаючого покоління почуття патріотизму та активної громадянської позиції.

У Листі Міністерства освіти і науки України від 27 листопада 2014 р. «Про методичні рекомендації з організації патріотичного виховання дітей та учнівської молоді у 2015–2016 навчальному році» наголошено, що на сьогодні одним із найважливіших завдань педагогів є продовження роботи з формування у дітей та молоді громадянських якостей, розуміння належності до українського народу. Особливу увагу варто приділити дітям та

сім'ям, які переїхали із території військових дій, сприяти їх адаптації у нових умовах та нових колективах, залучати їх до активної діяльності та участі в позаурочних заходах, надавати можливість реалізовувати свій інтелектуальний, творчий, фізичний потенціал на благо України.

З метою вдосконалення змісту, форм та засобів патріотичного виховання учнівської молоді на законодавчому рівні (Лист Міністерства освіти і науки України від 17 лютого 2015 р.) затверджено проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладах України.

Таким чином, проблема патріотичного виховання молоді є актуальною та важливою на сучасному етапі розвитку української держави.

Висновки та подальші перспективи у дослідженні. Аналіз поглядів на організацію патріотичного виховання молоді дає підстави виокремити такі шляхи його оптимізації:

- вдосконалення законодавчого забезпечення національного і патріотичного виховання молоді;
- практична реалізація загальнодержавних виховних програм патріотичного спрямування;
- оновлення змісту методів патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах;
- посилення патріотичного виховання засобами фізичної культури і спорту.

Перспективним вбачаємо розгляд сучасних підходів до сутності та змісту поняття «патріотичне виховання» в сучасній науці.

Список використаних джерел

1. Гончаренко О. Військово-патріотичне виховання молоді як акмеолого-педагогічна проблема / О. Гончаренко // Гуманізація навчально-виховного процесу. – 2009. – С. 176–185.
2. Стадник В. Досвід армій провідних країн світу щодо патріотичного виховання особового складу / В. Стадник // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2013. – № 2. – С. 260–268.
3. Романюк І. Сучасні аспекти патріотичного виховання в контексті військово-педагогічного процесу / І. Романюк, Л. Кринець // Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – 2013. – № 7. – С. 49–54.
4. Афанасьєв А. О. Педагогічні основи військово-патріотичного виховання військовослужбовців строкової служби Збройних Сил України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Андрій Олександрович Афанасьєв ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 2005. – 20 с.
5. Олещук В. В. Підготовка студентів факультетів фізичної культури до військово-патріотичного виховання учнів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Володимир Володимирович Олещук ; Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1998. – 31 с.
6. Гончаренко О. С. Формування у старшокласників позитивного ставлення до служби в Збройних силах України в процесі позакласної роботи з фізичної культури : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія та методика виховання» / Олег Станіславович Гончаренко ; Східноукраїнський національний університет імені В. Даля. – Луганськ, 2011. – 22 с.
7. Івашковський В. В. Теоретико-методичні засади виховання старшокласників як суб'єктів громадянського суспільства : монографія / В. В. Івашковський. – К. : ПАЛІВОДА, 2010. – 514 с.
8. Мисак Б. П. Формування військово-патріотичної готовності учнівської молоді до захисту Вітчизни : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика виховання» / Богдан Павлович Мисак ; Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка. – Тернопіль, 2010. – 22 с.

9. Проць Р. «Захист Вітчизни» у системі військово-патріотичного виховання учнівської молоді / Р. Проць // Психолого-педагогічні науки. – 2014. – № 2. – С. 173–178.
10. Корицький В. Г. Військово-патріотичне виховання учнів у сучасних умовах / В. Г. Корицький // Науковий вісник МНУ імені В. Сухомлинського. Серія: педагогічні науки. – 2015. – № 2. – С. 97–100.
11. Каменюк Ю. В. Соціально-психологічні аспекти військово-патріотичного виховання майбутніх офіцерів / Ю. В. Каменюк // Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні та психологічні науки. – 2015. – № 1. – С. 429–442.
12. Стасюк В. В. Виховання патріотизму української молоді: від козацьких традицій до сьогодення / В. В. Стасюк, Л. В. Олійник, С. М. Мотика // Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Серія: педагогічні науки. – 2015. – № 2. – С. 167–171.
13. Зелений В. Військово-патріотичне виховання учнів 10–11 класів у процесі занять хортингом / В. Зелений // Теорія і методика хортингу. – 2014. – Вип. 1. – С. 20–26.
14. Василенко С. М. Система патріотичного виховання та її місце в державотворенні сучасної незалежної України / С. М. Василенко // Науковий вісник МНУ імені В. Сухомлинського. Серія : педагогічні науки. – 2015. – № 2. – С. 14–19.
15. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT1229.html

А. В. Леоненко

ОПТИМИЗАЦИЯ ПАТРИОТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

В статье освещены современные направления оптимизации патриотического воспитания учащейся молодежи, в частности важность военно-патриотического воспитания, воспитание патриотизма на традициях украинского казачества, военно-патриотическая работа средствами хортинга, участие молодежи в государственном строительстве современной независимой Украины, воспитание национально сознательного гражданина-патриота. Автором поданы определения понятий «патриотизм» и «патриотическое воспитание». Проанализированы нормативно-правовые акты и образовательные документы, в которых обращается внимание на необходимость пересмотра содержания патриотического воспитания учащихся. Выделены основные подходы к определению роли школы и государства в воспитании современного молодого поколения. В статье предложены перспективы дальнейших научных исследований, касающихся рассмотрения современных подходов к сущности и содержанию понятия «патриотическое воспитание» в современной науке.

Ключевые слова: патриотизм, патриотическое воспитание, военно-патриотическое воспитание, традиции украинского казачества, хортинг, национальное сознание.

A. Leonenko

OPTIMIZATION OF YOUTH PATRIOTIC EDUCATION IN MODERN CONDITIONS

The article highlights modern trends in optimizing students' patriotic education, particularly the importance of military-patriotic education, patriotic education on traditions of the Ukrainian cossacks, military-patriotic work by means of harting, youth participating in building national modern independent Ukraine, raising citizen's-patriot's national conscious. The author gives definitions of such concepts as «patriotism» and «patriotic education». The legal acts and documents on education, in which the attention is drawn to the necessity of revising the content of pupils' patriotic education in secondary schools, are analyzed. The main approaches to the definition of the role of the school and the state in the upbringing modern young generation are pointed out. The article proposes perspectives for further research relating to the examination of contemporary approaches to the essence and content of the concept of «patriotic education» in modern science.

Key words: patriotism, patriotic education, military-patriotic education, Ukrainian cossacks traditions, harting, national consciousness.